

Diwali Greetings

Adi-Shakti

DIVYA JIVAN SANSKRUTIK SANGH

Sivananda Ashram, Jodhpur Tekari, Opp. ISRO, Ahmedabad - 15

Ph. :079-26861234 E-mail : sivananda_ashram@yahoo.com

Prayers, Greetings and best wishes for Happy Diwali and New Year

May Almighty Lord Bhagawan Sri Vishwanath, Mother Sri Sri Ashta Lakshmi and Rev Guru-Bhagawan's grace be ever upon you all, May God be with you all, May God protect you all.

Time is changing, values must not change, but we are losing the values and unfortunately suffering with lust, anger, greed, jealousy, ego which are becoming the very nature of the man.

Hence by keeping this very much in mind along with our Diwali and New Year greetings herewith favouring you all the text and translation of '**SRI SUKTAM**'.

Sri Suktam is vaidik lore. It's a prayer and praise of goddess of wealth. Our wealth is character, health, peace, property and prosperity.

So kindly be regular in rendering of this holy '**Sri Suktam**' you will enrich and blessed with excellent health, long life, supreme peace and BLISS ABSOLUTE.

May God as mother Sri Sri Lakshmi Devi's grace be ever upon you all. May you all rejoice in everlasting eternity and divinity of the supreme.

Happy Diwali

God bless you all.

With ocean deep regards, profound love and prayers for all the best.

Thy Own Self

In the service of Sri Gurudev

Sevak

Swami Adhyatmananda

ॐ

હાર્દિક અભિનંદન

પ્રિય ભાઈશ્રી / સન્માનનીય બહેનશ્રી,

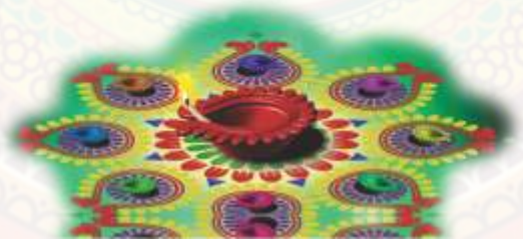

આ પવિત્ર પ્રસંગ આપ સર્વેને સુખદ સ્વાસ્થ્ય, દીર્ઘ આયુષ્ય અને અનેકવિધ મંગલ સંકલ્પોની પૂર્તિ કરનારો નીવડે.

દીપાવલીના મંગળ પર્વે ‘શ્રીસૂક્તમ્’ ની આ નાની ભેટ તેના જ્ઞાનામૃતનાં પાન દ્વારા આપને દિવ્યતા અર્પો.

પ્રભુકૃપા અને ઈશ્વર-અનુગ્રહની પ્રાર્થના સાથે હાર્દિક અભિનંદન.

અમે આપના જ

પ્રકાશક : દિવ્ય જીવન સાંસ્કૃતિક સંઘ, અમદાવાદ

કાર્યાલય : શિવાનંદ આશ્રમ, જોધપુર ટેકરી, શિવાનંદ માર્ગ, અમદાવાદ - ૧૫.

ફોન : ૨૬૮૬૧૨૩૪, ટેલિફેક્સ : ૨૬૮૬૨૩૪૫

E-mail : sivananda_ashram@yahoo.com

Website : <http://www.divyajivan.org>

પ્રથમ આવૃત્તિ : સપ્ટેમ્બર-૨૦૧૩, પ્રત : ૩૦૦૦

પુનર્મુદ્રણ : ઓક્ટોબર-૨૦૧૩, પ્રત : ૧૦૦૦

કિંમત : રૂ. ૧૦/-

મુદ્રક : પ્રિન્ટ વિઝન પ્રા. લિ.

આંબાવાડી બજાર, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬

ફોન : ૨૬૪૦૫૨૦૦, ૨૬૪૦૩૩૨૦

ॐ

પવિત્ર દીપોત્સવી અને નૂતન વર્ષ વિક્રમ સંવત ૨૦૭૦ માટે અનેક શુભકામના!

શ્રી સદ્ગુરુદેવ સ્વામી શિવાનંદજી મહારાજ, ભગવાન શ્રી વિશ્વનાથ મહાદેવ અને જગન્માતા શ્રી શ્રી અષ્ટલક્ષ્મીજીના આશીર્વાદ સદા સૌનું શુભ કરો. મંગળ કરો. કલ્યાણ કરો એ જ અભ્યર્થના.

કળિયુગના પ્રવાહે માનવ માત્રના વ્યક્તિગત, પારિવારિક, સામાજિક અને રાષ્ટ્રીય કે આંતરરાષ્ટ્રીય સ્તરે જે આધિ-વ્યાધિ અને ઉપાધિનું વાવાઝોડું આવી રહ્યું છે ત્યારે શાંતિને બદલે અશાંતિ અને પ્રેમ-સદ્ભાવને બદલે ઉદ્વેગ વધતાં જાય છે ત્યારે પરમાત્માનું એકમાત્ર નામ-સ્મરણ જ જીવનમાં સુખ, શાંતિ, સ્વાસ્થ્ય અને સમૃદ્ધિ આપે છે તે એક નિર્વિવાદ સત્ય તથા કળિયુગમાં એકમાત્ર ઉપાય છે. આ વિચાર, પરિસ્થિતિ અને વાતને ધ્યાનમાં લઈ દીપોત્સવી-નૂતન વર્ષની શુભકામના સાથે ‘શ્રીસૂક્તમ્’ પણ મોકલી રહ્યા છીએ.

અથર્વવેદના દેવ્યથર્વશીર્ષમ્ના પ્રારંભમાં જ દેવતાઓ પૂછે છે, ‘કાસિ ત્વં મહાદેવીતિ’ હે દેવી આપ કોણ છો? તેનો પ્રત્યુત્તર આપતાં જગદંબા પોતાનાં સ્વરૂપને પ્રગટ કરતાં કહે છે, “અહં બ્રહ્મસ્વરૂપિણી, મત્તઃ પ્રકૃતિ-પુરુષાત્મકં જગત્ । શૂન્યં ચ અશૂન્યં ચ ।” હું બ્રહ્મસ્વરૂપા છું. આ સમગ્ર પ્રકૃતિ અને પુરુષાત્મક જગત્ સત કે અસત્ બધું હું જ છું વગેરે. આ અથર્વશીર્ષમાં દેવી આગળ ઉપર પોતાનાં સ્વરૂપનું વર્ણન કરતાં કહે છે, “હું જ આનંદ છું. વિજ્ઞાન છું. બ્રહ્મ છું. જાણવા યોગ્ય છું. પંચભૂત છું. સમગ્ર સૃષ્ટિમાંનું સઘળું ચર-અચર હું જ છું.

એવાં આ જગદંબાનાં મહાલક્ષ્મી સ્વરૂપની વેદોક્ત સ્તુતિ એ આ ‘શ્રીસૂક્તમ્’ છે. દેવતાઓના હોતા અગ્નિ છે, તેથી લક્ષ્મીદેવીનું આવાહન અગ્નિના માધ્યમથી છે. પ્રાર્થના અગ્નિદેવને છે અને શ્રી લક્ષ્મીનું યજન છે.

શ્રી ગુરુદેવ સ્વામી શિવાનંદજી મહારાજ સદૈવ આ ‘શ્રીસૂક્તમ્’નો પાઠ કરવાની સલાહ આપતા. હજુ આજ દિવસ સુધી પણ શિવાનંદ આશ્રમની સાયં પ્રાર્થનામાં ‘શ્રીસૂક્તમ્’નો પાઠ નિયમિત રીતે કરવામાં આવે છે.

‘શ્રીસૂક્તમ્’ના પાઠને જે નિયમિત દીર્ઘકાળ સુધી કરે છે તેવા સાધકને સુખદ સ્વાસ્થ્ય, દીર્ઘ આયુષ્ય, ધન, ધાન્ય, પુત્ર-પૌત્ર, નામ, યશ, કીર્તિ અને પરોપકારસભર ઈશ્વરપરાયણતા પ્રાપ્ત થાય છે.

દીપોત્સવી અને નૂતન વર્ષે પ્રાર્થીએ છીએ કે સૌ ‘શ્રીસૂક્તમ્’નો નિયમિત પાઠ કરે. સંભવ હોય તો સવારે અને સાંજે બે વાર કરે અને જગદંબાની કૃપાના વરદાનરૂપ દિવ્ય જીવનની પ્રાપ્તિ કરે.

સાદર ઐં નમો નારાયણાય’ અને બહુવિધ મંગલ કામનાઓ તથા પ્રાર્થનાઓ સાથે,

ૐ

શ્રીગુરુચરણાશ્રિત સેવક,
સ્વામી અધ્યાત્માનંદ

શ્રીસૂક્ત વિષે

શ્રીસૂક્ત અથર્વવેદમાં આવેલું છે અને ઋગ્વેદની પુરવણી રૂપે પણ છે. શરૂઆતમાં તે ફક્ત સોળ શ્લોકોની સંહિતા રૂપમાં હતું. બાકીના લગભગ અગિયાર શ્લોક બીજા ઉપનિષદોમાંથી હોય તેમ લાગે છે. પ્રસિદ્ધ સાયણાચાર્યે ફક્ત પ્રથમ સોળ શ્લોકો પર તેમની ટીકા લખી છે.

આ ઉપરથી એમ સ્પષ્ટ થાય છે કે પુરુષસૂક્તની માફક શ્રીસૂક્તના પણ મુખ્ય સોળ શ્લોકો હશે અને બાકીના સાયણાચાર્ય પછીના સમયમાં ઉમેરાયા હશે. આ શ્લોકોમાં પણ નિષ્ઠા પ્રગટાવવાની ક્ષમતા હોવાથી આપણી પહેલાં થઈ ગયેલા આપણા પૂર્વજો, આચાર્યો અને પંડિતો મૂળ સોળ શ્લોકોની સાથે આ અગિયાર શ્લોકોનું પઠન કરતા.

શ્રીસૂક્ત ઉમદા સૌંદર્ય અને કૃપાનું સ્તોત્ર છે. અંગ્રેજી કે એવા બીજા માધ્યમમાં તેની સુરાવટ અને શ્રેષ્ઠ અભિવ્યક્તિ મેળવવી ખૂબ મુશ્કેલ છે એટલે ભાષાંતરના હેતુ માટે સંસ્કૃત શબ્દોના અર્થ જેટલી બને એટલી શક્ય સ્પષ્ટતાથી અને નિષ્ઠાથી આપવાનો પ્રયત્ન કર્યો છે.

About SriSukta

SriSukta is in Atharvaveda and also appears as a supplement to Rigveda. It was a Samhita of only sixteen verses and the remaining eleven or so are presumably from other Upanishads. The celebrated Sayanacharya has written commentary on the first sixteen verses only.

It is evident therefore that as in PurushaSukta the main verses of SriSukta also are only sixteen and the remaining ones were added after Sayanacharya. As these verses also have the efficacy to instil piety, it has been all along the tradition of our forbears and the learned Acharyas and Pandits (who have gone before us) to recite them along with the main verses.

SriSukta is a hymn of exquisite beauty and grace. It is very difficult to recapture its melody and marvellous expressions in English or any other medium. To serve, therefore, the purpose of translation all that could be done was to bring out the meanings of Sanskrit words as clearly and faithfully as possible.

॥ श्रीसूक्तम् ॥

श्रीसूक्त

SriSukta

श्रीहिरण्यवर्णामिति पंचदशर्चस्य श्रीसूक्तस्य आनंदकर्दमचिक्लीतेन्दिरासुता ऋषयः ।
श्रीरग्निश्चेत्युभे देवते । आद्या त्रियोऽनुष्टुभः । चतुर्थी बृहती । पञ्चमीषष्ठ्यौ त्रिष्टुभौ । ततोऽष्टावनुष्टुपः ।
अन्त्या प्रसारपंक्तिः । सकलाभीष्टसिद्ध्यर्थं जपे विनियोगः ।

‘हिरण्यवर्णाम्’थी शરૂ થતા પંદર પવિત્ર શ્લોકોના આ વૈદિક શ્રીસૂક્ત નામના સ્તોત્રના ઋષિઓ ઇન્દિરા (લક્ષ્મી)ના પુત્રો આનંદ, કર્દમ અને ચિક્લીત છે. શ્રી અને અગ્નિ બે દેવતા છે. પ્રથમ ત્રણ શ્લોકો અનુષ્ટુપ છંદમાં, ચોથો બૃહતી છંદમાં, પાંચમો અને છઠ્ઠો ત્રિષ્ટુભ્ છંદમાં, તેના પછીના આઠ શ્લોક અનુષ્ટુપ અને છેલ્લો એક પ્રસ્તારપંક્તિ છંદમાં છે. આ સૂક્તનો વારંવાર સતત જપ કરવાથી મનવાંછિત ફળ પ્રાપ્ત થાય છે.

Of this Vedik hymn called SriSuktam of fifteen sacred verses or mantras beginning with 'Hiranyavarnam,' the seers (ऋषयः) are the sons of Indira-Lakshmi-namely Ananda, Kardama and Chiklit, Sri and Agni are the two deities. The first three verses are in Anustupa (metre), fourth in Brihati, fifth and sixth in Trishtubh, then following eight verses in Anustupa and the last one in Prastarpankti. The application of this hymn is for repeated utterance of recitation to attain all desired ends.

॥ श्रीसूक्तम् ॥

श्रीसूक्त

SriSukta

हिरण्यवर्णा हरिणीं सुवर्णरजतस्रजाम् ।
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥१॥

હે સર્વજ્ઞ (દેવોના પ્રતિનિધિ) અગ્નિદેવ! સુવર્ણ જેવા વર્ણવાળી, દારિદ્ર્યનો નાશ કરવામાં હરણી જેવી શીઘ્ર ગતિવાળી અને ચપલ, સુવર્ણ અને ચાંદીના અલંકાર (માળા) ધારણ કરનાર, ચંદ્ર જેવી શીતળ, પુષ્ટિકારી, આહ્લાદદાયક અને સુવર્ણ સ્વરૂપ તેજસ્વી લક્ષ્મીને મારે ત્યાં (મારા અભ્યુદય માટે) લઈ આવો (૧)

Oh! Agnidev! bring for me Lakshmi who shining like gold is an embodiment of energy; who is adorned with a garland of gold and silver flowers; who with her body entirely made of gold is delightful like the moon. (1)

તાં મઽઆવહ જાતવેદો લક્ષ્મીમનપગામિનીમ્॥
યસ્યાં હિરણ્યં વિન્દેયં ગામશ્ચં પુરુષાનહમ્ ॥૨॥

હે અગ્નિદેવ! કુદી પાછી ન જનારી અવિનાશી (ચાર દહાડા રહે તેવી નહિ) લક્ષ્મીને મારે ત્યાં સન્માનથી લઈ આવો, જેથી અભ્યુદયના ઘોતક એવાં સુવર્ણ, ગાયો, પૃથ્વી (જમીન), ઘોડા અને ઈષ્ટ મિત્ર (પુત્ર, પૌત્ર, નોકર, ચાકર) રૂપ પુરુષોને પ્રાપ્ત કરું. (૨)

Oh Agnidev! invite that Lakshmi spoken of before to my residence. And also see to it that she having once stepped into my house will not forsake me so that I will be able to obtain through her gold, cow (includes land also), horses, riches, friends, well-wishers and faithful servants etc. (2)

अश्वपूर्वा रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम् ।
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीमादेवीर्जुषताम् ॥३॥

જે સેનાની આગળ ઘોડા જોડેલા છે એવા રથમાં મધ્યમાં મા (દેવી) બેઠેલી છે અને જેના આગમનની ભવ્યતાની હાથીઓના નાદ (ચિત્કાર)થી ખબર પડે છે એવી દેવી લક્ષ્મીના લશ્કરનું હું આહ્વાન કરું છું, તે મારા ઉપર કૃપા કરો. હું તે લક્ષ્મીને બોલાવું છું. તે મારે ત્યાં સર્વદા નિવાસ કરો (મારે આધીન રહો.) (૩)

I invite Lakshmi to abide permanently in my house in the form of an army composed of horses, chariots and screaming elephants. (3)

कां सोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां तर्पयन्तीम् ॥
पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥४॥

જે અવર્ણનીય (અવ્યક્ત) અનિર્વચનીય અને મધુર હાસ્યવાળાં છે, જે સુવર્ણથી આવૃત તેજઃપુંજ પ્રસન્ન, તેજસ્વી અને ક્ષીર સમુદ્રમાં રહેવાવાળી હોવાથી ભીંજાયેલી ભાવનાથી (કામ, ક્રોધ વગેરેને બાળી નાખનારી) પ્રકાશમાન અને સદા તૃપ્ત હોઈ ભક્તોને તૃપ્ત કરનારી, કમળના આસન ઉપર બિરાજેલી અને કમળ જેવી મનોહર કાંતિવાળાં લક્ષ્મીજીને મારા ઘરમાં પધારવા આહ્વાન કરું છું. (૪)

I invite here the indescribable Lakshmi decked with ripples of gentle smile; she who is surrounded by gold, is full of compassion and brilliance, is ever pleased, satisfies the desires of her devotees, and dwells in a lotus and has her beauty like a lotus. (4)

**ચંદ્રાં પ્રભાસાં યશસા જ્વલન્તીં શ્રિયં લોકે દેવજુષ્ઠામુદારામ્ ॥
તાં પદ્મનીર્મીં શરણમહં પ્રપદ્યે અલક્ષ્મીર્મે નશ્યતાં ત્વાં વૃણે ॥૫॥**

જે ચંદ્રની જેમ આહ્લાદકારી, સુખદ પ્રકાશમાન પ્રેમ અને કૃપાથી ભરપૂર વૈભવવાળી, શ્રેષ્ઠ કાંતિવાળી અને નિર્ભળ કાંતિથી ઝળહળતી બધા લોકમાં સર્વ દેવોથી સેવાયેલી છે (દેવોએ જેનો આશ્રય લીધો છે) એવી પ્રભુસેવામાં મદદરૂપ, કમળના જેવી અનાસક્ત લક્ષ્મીને હું શરણે જાઉં છું. મારા દારિદ્ર્યના નાશ માટે હું લક્ષ્મીનું વરણ કરું છું. (૫)

Lakshmi is delightful like the moon, and effulgent. She is resplendent with renown in all the worlds. She is served by Gods in the heavenly spheres, and is generous. I take refuge in such a celebrated lotus shaped Sri Devi for the extermination of my material and mental poverty. Oh Lakshmi! I seek thee. (5)

આદિત્યવર્ણે તપસોઽધિજાતો વનસ્પતિસ્તવ વૃક્ષોઽથ બિલ્વઃ ॥
તસ્ય ફલાનિ તપસા નુદન્તુ માયાન્તરાયાશ્ચ બાહ્યા અલક્ષ્મીઃ ॥૬॥

હે સૂર્યના જેવી તેજસ્વી જગન્માતા! લોકો ઉપર આપના અનુગ્રહરૂપ વનસ્પતિરૂપ બીલી નામનું
આડ આપના હાથમાંથી ઉત્પન્ન થયું છે. તારા જ તપના સામર્થ્યથી તે બીલીનાં ફળો મારા અંતઃકરણમાં
રહેલા દારિદ્ર્યની તેમજ ધનાભાવ રૂપે બહારના દારિદ્ર્યનો નાશ કરો (૬)

(Oh you Lakshmi!) Whose complexion is like that of a morning sun, a vanaspati called by the name Bilva was brought forth by your devout austerity. Through your favour may the fruits of this tree drive away my misfortunes and destitution caused internally as well as externally. (6)

उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ।
प्रादुर्भूतोस्मि राष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥७॥

હે લક્ષ્મીદેવી! શ્રી મહાદેવના સખા કુબેર અને કીર્તિ તથા યશના અભિમાની દેવ મણિભદ્ર સહિત મને પ્રાપ્ત થાઓ. હું આ રાષ્ટ્રમાં જન્મ્યો છું. કુબેર મને જગતમાં પ્રસાર થયેલી યશ અને સમૃદ્ધિ આપો. (૭)

I am born in this kingdom. May Kubera, the lord of riches, come to me with his treasurer Manibhadra and thus grant me success and great prosperity. (7)

**ક્ષુત્પિપાસામલાં જ્યેષ્ઠામલક્ષ્મીં નાશયામ્યહમ્ ।
અભૂતિમસમૃદ્ધિં ચ સર્વાં નિર્ણુદ મે ગૃહાત્ ॥૮॥**

હું ભૂખતરસને લીધે મારા દૂબળા થયેલા શરીરવાળાનું દારિદ્ર્ય (અલક્ષ્મી) અને મલિનતાનો નાશ ઉઘોગાદિ વડે દૂર કરું છું. હે મહાલક્ષ્મી! તું મારા ઘરમાંથી અભાવનો અને દરિદ્રતાનો નાશ કર. (૮)

I destroy the misery caused by hunger thirst. (Oh Lakshmi!) drive away from my house all my wretchedness and degeneration. (8)

**ગંધદ્વારાં દુરાધર્ષાં નિત્યપુષ્ટાં કરીષિणीમ્ ।
ઈશ્વરીં સર્વભૂતાનાં તામિહોપહ્વયે શ્રિયમ્ ॥૯॥**

હે અગ્નિદેવ! સુગંધવાળાં, કોઈનાથી ન દબાય (પરાભવ પામે) તેવા સદા સમૃદ્ધ, સર્વપ્રાણીઓને નિયમનમાં રાખનાર લક્ષ્મીદેવીનું હું આહ્વાન કરું છું. (૯)

I invoke here, in this act of worship, Lakshmi, who is unassailable yet obtainable through (the offer of) fragrant substances, who is perpetually prosperous with abundance of cow, wealth and who is the mistress of all beings. (9)

**मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि ॥
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीं श्रयतां यशः ॥१०॥**

હે લક્ષ્મીદેવી! આપની કૃપા વડે મનના મનોરથો, શુભ સંકલ્પને, વાણીની સત્યતાને, ગાય આદિ પશુઓના સમૂહને અને ચતુર્વિધ અન્નસમૂહને મેળવીએ. સર્વ પ્રકારની સંપત્તિ અને કીર્તિ મારી પાસે હંમેશાં રહે. (૧૦)

(By your grace, Oh Lakshmi!) May my mind's desires be fulfilled. May the ideas formed in my heart and the resolutions made by me materialise and reach their culmination. May my speech always accord with reality. May I obtain enjoyments of all kinds of foods. May prosperity and fame abide in me. (10)

**कर्दमेन प्रजाभूता मयि संभव कर्दम ।
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् ॥११॥**

હે લક્ષ્મીના પુત્ર કર્દમ! તમે મારા ઘરમાં પ્રસન્નતાપૂર્વક રહો. (કારણ કે કર્દમ જેવા જ્ઞાની પુત્રના પ્રેમથી જગજગની-મા-પોતાને ઘેર કાયમ રહેશે.) કમળની માળા ધારણ કરનારાં તમારાં માતૃશ્રી-લક્ષ્મી-મારા કુળમાં સ્થિર રહે એવું કરો. (૧૧)

Oh Kardama! the beloved son of Lakshmi, come to stay in my house and also make your mother, the wearer of a garland of lotus flowers, to abide in my family permanently. (11)

**आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे ।
नि च देवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले ॥१२॥**

હે લક્ષ્મીપુત્ર ચિકલીત! તમારું નામ ઉચ્ચારતાં લક્ષ્મી આર્દ્ર ભીનાં થઈ જાય છે. તમે કૃપા કરી મારે ઘેર નિવાસ કરો અને તમારાં માતાજીને (પુત્રના પ્રેમને લીધે) કાયમ માટે મારે ત્યાં નિવાસ કરાવો. (૧૨)

Oh Chiklit, the beloved son of Lakshmi, may you continue to produce precious and pleasing things for our benefit. Please stay in my house and also ask your mother Lakshmi to remain in my family. (12)

**आर्द्रा पुष्करिणीं पुष्टिं पिंगलां पद्ममालिनीम् ।
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥१३॥**

હે જાતવેદ અગ્નિ! ભીંજાયેલ અંગોવાળી (લક્ષ્મીનું વાહન-હાથીની સૂંઢથી સતત અભિષેક થવાથી) આર્દ્ર, હાથમાં કમળવાળી, ગૌર વર્ણવાળી, કમળની માળાથી અલંકૃત, ચંદ્રની પેઠે પ્રસન્નતા ઉપજાવનારી, ભક્તોને પુષ્ટિ આપનારી, સુવર્ણરૂપ તેજસ્વી લક્ષ્મીને કૃપા કરી મારે ત્યાં મોકલો. (૧૩)

Oh Agni! bring for me (in my house) Lakshmi whose body is moist because of continuous sprinkling of water from the tips of elephant's trunks, who is an embodiment of potency and energy and who wearing a garland of lotus flowers is delightful-like-the moon and shines with splendour of gold. (13)

**આર્દ્રાં યઃ કરિણીં યષ્ટિં સુવર્ણાં હેમમાલિનીમ્ ।
સૂર્યાં હિરણ્મયીં લક્ષ્મીં જાતવેદો મ આવહ ॥૧૪॥**

હે જાતવેદ અગ્નિ! ભીંજાયેલ અંગોવાળાં, કોમળ હૃદયવાળાં, હાથમાં દંડ ધારણ કરવાવાળાં, બલકે પાપીઓને દંડ દેવા ધર્મદંડ ધારણ કરવાવાળાં, સુશોભિત વર્ણવાળાં, જેણે સુવર્ણની માળા ધારણ કરી છે અને જેની કાંતિ સુવર્ણ જેવી અને સૂર્ય જેવી પ્રકાશિત છે એવાં લક્ષ્મીને મારે ત્યાં મોકલો. (૧૪)

Oh Agnidev! bring into my house the Lakshmi, the support of all activities, for whose favours even the heavenly Gods are striving and longing for, who holds a sceptre in her hand being herself a personification of power and authority, whose complexion is golden and lovely and who wearing a garland of golden flowers is resplendent like the sun. (14)

તાં મ આવહ જાતવેદો લક્ષ્મીમનપગામિનીમ્ ॥
યસ્યાં હિરણ્યં પ્રભૂતં ગાવો દાસ્યોઽશ્વાન્ વિન્દેયં પુરુષાનહમ્ ॥૧૫॥

હે અગ્નિનારાયણ! મારો કદી પણ ત્યાગ ન કરે એવી અક્ષય લક્ષ્મીને તમે મારા માટે મોકલવા કૃપા કરો, જેના આગમનથી મને પુષ્કળ ધન, ગાયો, દાસ-દાસીઓ, ઘોડાઓ અને પુત્ર-પુત્રાદિ- પુરુષોને હું પામું. (૧૫)

Oh Agnidev! summon that Lakshmi renowned in all the three worlds to make her permanent abode in my house so that through her I will be able to obtain gold, plenty of cows, female attendants, horses, male servants, friends, well-wishers etc. (15)

યઃ શુચિઃ પ્રયતો ભૂત્વા જુહુયાદાજ્યમન્વહમ્ ।
સૂક્તં પંચદશર્ચં ચ શ્રીકામઃ સતતં જપેત્ ॥૧૬॥

જે મનુષ્ય લક્ષ્મીની કામનાવાળો હોય તેણે દરરોજ સ્નાનથી સ્વચ્છ-સંયમી બનીને અગ્નિમાં ધીનો હોમ કરવો અને આ પંદર ઋચાઓનો જપ કરવો. (૧૬)

He who desires for riches and grace of Lakshmi should after becoming bodily clean, and with devoted mind offer oblation of ghee to Agnidev with these fifteen sacred verses of SriSukta and also chant them constantly. (16)

પુરવણીના શ્લોકો

પદ્માનને પદ્મઝરૂ પદ્માક્ષિ પદ્મસંભવે ।

તન્મે ભજસિ પદ્માક્ષિ યેન સૌખ્યં લભામ્યહમ્ ॥૧॥

હે કમળ જેવાં નયનવાળી લક્ષ્મી! તારો જન્મ કમળમાંથી થયો છે. તારો ચહેરો કમળ જેવો સુંદર છે. તારાં ઊરૂ કમળના સમાન છે. તારી કૃપા દ્વારા મને સુખ મળે તેવી મારી વિનંતી. (૧)

Oh lotus-eyed Lakshmi! You are born of lotus. Your face is lovely like lotus. Your thighs are like lotus. I request you to favour me so that I would obtain happiness. (1)

અશ્વદાયૈ ગોદાયૈ ધનદાયૈ મહાધને ।

ધનં મે લભતાં દેવિ સર્વકામાંશ્ચ દેહિ મે ॥૨॥

હે માતા! તું મહાન સંપત્તિનું મૂર્ત સ્વરૂપ છે. તું અશ્વોને પ્રદાન કરનારી, ગાયોની દાતા, સમૃદ્ધિ આપનારી છે. તું મને ધન આપ અને મારી બધી કામના પૂર્ણ કર. (૨)

Oh you Goddess! the embodiment of great wealth, giver of horses, donor of cows, bestower of effluence, grant me riches and fulfil all my desires. (2)

**पद्मानने पद्मविपद्मपत्रे पद्मप्रिये पद्मदलायताक्षि ।
विश्वप्रिये विष्णुमनोनुकूले त्वत्पादपद्मं मयि संनिधत्स्व ॥३॥**

(હે લક્ષ્મી!) કમળ પર તારી બેઠક છે. તારા અવયવો ભૂલોક અને સ્વર્ગના પ્રદેશોના કમળના વેલા જેવા આનંદદાયક છે. તને કમળમાં રહેવું ગમે છે, તું દુનિયાને ચાહે છે અને દુનિયા તને ચાહે છે, તું હંમેશાં ભગવાન વિષ્ણુની ઈચ્છાને અનુસરે છે, મહેરબાની કરીને તારાં ચરણારવિંદ મારા પર રાખ; મારા ઘરને તારું નિવાસસ્થાન બનાવ. (૩)

(Oh Lakshmi!) lotus is your seat. Your limbs are delightful like the lotus creepers of earthly and heavenly regions. You love to abide in lotus. fond of the world you are and the world also is fond of you. You are always agreeable to the wishes of Vishnu, (be pleased to) place your lotus foot on me; make my house your abode. (3)

पुत्रपौत्रं धनं धान्यं हस्त्यश्वादिगवेरथम् ।
प्रजानां भवसि माता आयुष्मन्तं करोतु मे ॥४॥

હે લક્ષ્મી! તું જગતરૂપી કુટુંબની માતા છે. મને પુત્રો, પૌત્રો, સંપત્તિ બધા જ પ્રકારનાં ધાન્ય, હાથીઓ, ઘોડાઓ, બકરાંઓ, ઘેટાંઓ, ગાયો, રથો આપ અને છેલ્લે આ બધાંને ભોગવવા માટે લાંબું આયુષ્ય આપ. (૪)

Oh Lakshmi! you are the mother of the (world) family. Grant me sons, grandsons, wealth, all kinds of grains, elephants, horses, goats, sheeps, cows, carriages and lastly long life (to enjoy all these). (4)

धनमग्निर्धनं वायुर्धनं सूर्यो धनं वसुः ।
धनमिन्द्रो बृहस्पतिर्वरुणं धनमस्तु मे ॥५॥

લક્ષ્મી (ધન) જ અગ્નિ, વાયુ, સૂર્ય, વસુ, ઇન્દ્ર, બૃહસ્પતિ, વરુણ અને બે અશ્વિનીકુમાર છે. (આ બધા દેવ આકાશમાં સૂર્યોદય પહેલાં સોનાના રથમાં બેસીને લોકો માટે ખજાનો લાવવા અને તેમનાં કમનસીબ અને માંદગી દૂર કરવા દર્શન આપે છે.) (૫)

Lakshmi is Agni, Vayu, Sun, Vasu, Indra, Brihaspati, Varuna and the Asvini twins who appear in the sky before the dawn in golden carriage to bring treasure to men and to avert their misfortune and sickness. (5)

**वैनतेय सोमं पिब सोमं पिबतु वृत्रहा ।
सोमं धनस्य सोमिनो मह्यं ददातु सोमिनः ॥६॥**

હે વિનતાના પુત્ર ગરુડ! તારી ઈચ્છા મુજબ સોમરસનું પાન કર. વૃત્રાસુરના સંહારક ઈન્દ્ર પણ સોમરસનું પાન કરે. શ્રીમંત યજ્ઞ કરનારા (જેઓ દેવતાઓ પાસેથી સોમરસ, જીવનનું અમૃત મેળવે છે) મને તે આપે, જેની શક્તિથી હું અદ્ભુત આનંદ અનુભવી શકું. (૬)

Oh Vinata's son Garuda! drink (to your heart's content) Somaras. May Indra, the killer of demon Vritra (also) drink Somarasa. May the wealthy sacrificers (who obtain Somarasa, the elixir of life from Devatas) offer the same to me so that by its potency I will be able to experience ineffable joy. (6)

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः ।
भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां श्रीसूक्तं जपेत् ॥७॥

શ્રીસૂક્તનો હંમેશાં જપ અથવા પાઠ કરનારા શ્રી અથવા લક્ષ્મીદેવીના ભક્તો પુણ્ય પ્રાપ્ત કરે છે, જેના પરિણામે તેઓ ક્રોધ, વિકાર, ઈર્ષ્યા, લોભ અને બીજા દુર્ગુણોમાંથી મુક્ત થઈ જાય છે. (૭)

The votaries of Sri or Lakshmi Devi who perform Japa or recite SriSukta always acquire merit as a result of which they are freed from anger, passion, jealousy, greed and any other vices. (7)

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतरांशुकगन्धमाल्यशोभे ।
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम् ॥८॥

હે લક્ષ્મી! તું વિષ્ણુની પ્રિયા છે અને સમગ્ર પવિત્રતા, સમૃદ્ધિ અને સામર્થ્યનો ખજાનો છે. તું કમળમાં રહે છે અને તારા હાથમાં કમળ છે, તારાં વસ્ત્ર પૂર્ણ સફેદ રંગનાં અને ડાઘ વગરનાં તદ્દન ચોખ્ખાં છે. સફેદ વસ્ત્ર અને સફેદ ચંદનના લેપ વડે આચ્છાદિત તારું શરીર અને તારી ડોક જેનાથી શણગારેલી છે તે સફેદ પુષ્પોનો હાર-આ બધાં તારી કુદરતી સુંદરતા અને મોહકતામાં અતિશય વધારો કરે છે, તું ત્રણે લોકની કલ્યાણકર્ત્રી તરીકે જાણીતી છે. હે માતા! મારા પર કૃપા કર અને તારા શ્રેષ્ઠ આશીર્વાદ મારા પર વરસાવ (૮)

Oh Lakshmi! You are the beloved of Vishnu and the treasure of all auspiciousness, opulence and power. You abide in and hold lotus in your hand. Your apparel is exceedingly white and spotlessly clean. It (the apparel) together with white sandal paste with which your body is besmeared and the garland of white flowers with which your neck is adorned add immensely to your innate beauty and charm. You are (well-known as) the benefactress of the three worlds, Oh mother! be gracious to me and shower your choicest blessings on me. (8)

**विष्णुपत्नीं क्षमां देवीं माधवीं माधवप्रियाम् ।
लक्ष्मीं प्रियसखीं देवीं नमाम्यच्युतवल्लभाम् ॥९॥**

મા (લક્ષ્મી) જે વિષ્ણુની પત્ની, ધૈર્યનું મૂક સ્વરૂપ, માધવની અર્ધાંગના અને પ્રિયા, વિષ્ણુની ખૂબ વહાલી સાથી, દિવ્ય ગુણોથી પ્રકાશિત અને અચ્યુત (જેનો નાશ નથી એવા)ની માનીતીને હું અષ્ટાંગ નમસ્કાર કરું છું. (૯)

I prostrate before Goddess (Lakshmi), the consort of Vishnu, the personification of patience, better half and darling of Madhav, dearly loved companion of Vishnu and who shines with divine qualities and is the favourite of Achyuta, the imperishable. (9)

મહાલક્ષ્મી ચ વિદ્યહે વિષ્ણુપત્ની ચ ધીમહિ ।

તન્નો લક્ષ્મીઃ પ્રચોદયાત્ ॥૧૦॥

આપણે મહાલક્ષ્મીને જાણીએ અને તેનું ધ્યાન ધરીએ, તે અમને જ્ઞાન આપે અને અમને તેના (ઈશ્વર) તરફ દોરે. (૧૦) નોંધ : ગાયત્રી છંદમાં હોવાથી આ શ્લોક લક્ષ્મી-ગાયત્રી મંત્ર તરીકે ઓળખાય છે.

May we know the great Lakshmi and meditate upon her. May she enlighten us and lead us to be one with her. (10)

શ્રીર્વર્ચસ્વમાયુષ્યમારોગ્યમાવિધાચ્છોભમાનં મહીયતે ।

ધાન્યં ધનં પશું બહુપુત્રલાભં શતસંવત્સરં દીર્ઘમાયુઃ ॥૧૧॥

હે લક્ષ્મી! મને, બધા પ્રકારનાં પવિત્રતા, સામર્થ્ય, સારું સ્વાસ્થ્ય, શ્રેષ્ઠ ખ્યાતિ, ધાન્ય, ધન, પશુ, ઘણા પુત્રો અને સો વર્ષનું દીર્ઘ જીવન આપ. (૧૧)

Oh Lakshmi! bestow upon me, from all sides auspiciousness, power, good health, highest glory, corn, riches, cattle, many sons and the long life of full hundred years. (11)

॥ श्रीसूक्तम् ॥

श्रीहिरण्यवर्णामिति पंचदशर्चस्य श्रीसूक्तस्य आनंदकर्दमचिक्लीतेन्दिरासुता ऋषयः ।
श्रीरग्निश्चेत्युभे देवते । आद्या त्रियोऽनुष्टुभः । चतुर्थी बृहती । पञ्चमीषष्ठयौ त्रिष्टुभौ । ततोऽष्टावनुष्टुपः ।
अन्त्या प्रसारपंक्तिः । सकलाभीष्टसिद्ध्यर्थं जपे विनियोगः ।

हिरण्यवर्णा हरिणीं सुवर्णरजतस्वजाम् ।
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥१॥

तां मऽआवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ॥
यस्यां हिरण्यं विन्देयं गामश्वं पुरुषानहम् ॥२॥

अश्वपूर्वा रथमध्यां हस्तिनादप्रबोधिनीम् ।
श्रियं देवीमुपह्वये श्रीर्मादेवीर्जुषताम् ॥३॥

कां सोस्मितां हिरण्यप्राकारामार्द्रां ज्वलन्तीं तृप्तां तर्पयन्तीम् ॥
पद्मे स्थितां पद्मवर्णां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥४॥

चंद्रां प्रभासां यशसा ज्वलन्तीं श्रियं लोके देवजुष्टामुदाराम् ॥
तां पद्मानीमीं शरणमहं प्रपद्ये अलक्ष्मीर्मे नश्यतां त्वां वृणे ॥५॥

आदित्यवर्णे तपसोऽधिजातो वनस्पतिस्तव वृक्षोऽथ बिल्वः ॥
तस्य फलानि तपसा नुदन्तु मायान्तरायाश्च बाह्या अलक्ष्मीः ॥६॥

उपैतु मां देवसखः कीर्तिश्च मणिना सह ।
प्रादुर्भूतोस्मि राष्ट्रेऽस्मिन् कीर्तिमृद्धिं ददातु मे ॥७॥

क्षुत्पिपासामलां ज्येष्ठामलक्ष्मीं नाशयाम्यहम् ।
अभूतिमसमृद्धिं च सर्वां निर्णुद मे गृहात् ॥८॥

गन्धद्वारां दुराधर्षा नित्यपुष्टां करीषिणीम् ।
ईश्वरीं सर्वभूतानां तामिहोपह्वये श्रियम् ॥९॥

मनसः काममाकूतिं वाचः सत्यमशीमहि ॥
पशूनां रूपमन्नस्य मयि श्रीं श्रयतां यशः ॥१०॥

कर्दमेन प्रजाभूता मयि संभम कर्दम ।
श्रियं वासय मे कुले मातरं पद्ममालिनीम् ॥११॥

आपः सृजन्तु स्निग्धानि चिक्लीत वस मे गृहे ।
नि च देवीं मातरं श्रियं वासय मे कुले ॥१२॥

आर्द्रा पुष्करिणीं पुष्टिं पिङ्गलां पद्ममालिनीम् ।
चंद्रां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥१३॥
आर्द्रा यः करिणीं यष्टिं सृवर्णां हेममालिनीम् ।
सूर्यां हिरण्मयीं लक्ष्मीं जातवेदो म आवह ॥१४॥
तां म आवह जातवेदो लक्ष्मीमनपगामिनीम् ॥
यस्यां हिरण्यं प्रभूतं गावो दास्योऽश्वान् विन्देयं पुरुषानहम् ॥१५॥
यः शुचिः प्रयतो भूत्वा जुहुयादाज्यमन्वहम् ।
सूक्तं पंचदशर्चं च श्रीकामः सततं जपेत् ॥१६॥
पद्मानने पद्माऊरू पद्माक्षि पद्मसंभवे ।
तन्मे भजसि पद्माक्षि येन सौख्यं लभाम्यहम् ॥१७॥
अश्वदायै गोदायै धनदायै महाधने ।
धनं मे लभतां देवि सर्वकामांश्च देहि मे ॥१८॥
पद्मानने पद्मविपद्मपत्रे पद्मप्रिये पद्मदलायताक्षि ।
विश्वप्रिये विष्णुमनोनुकूले त्वत्पादपद्मं मयि संनिधत्स्व ॥१९॥

पुत्रपौत्रं धनं धान्यं हस्त्यश्वादिगवेरथम् ।
प्रजानां भवसि माता आयुष्मन्तं करोतु मे ॥२०॥

धनमग्निर्धनं वायुर्धनं सूर्यो धनं वसुः ।
धनमिन्द्रो बृहस्पतिर्वरुणं धनमस्तु मे ॥२१॥

वैनतेय सोमं पिब सोमं पिबतु वृत्रहा ।
सोमं धनस्य सोमिनो मह्यं ददातु सोमिनः ॥२२॥

न क्रोधो न च मात्सर्यं न लोभो नाशुभा मतिः ।
भवन्ति कृतपुण्यानां भक्तानां श्रीसूक्तं जपेत् ॥२३॥

सरसिजनिलये सरोजहस्ते धवलतरांशुकगन्धमाल्यशोभे ।
भगवति हरिवल्लभे मनोज्ञे त्रिभुवनभूतिकरि प्रसीद मह्यम् ॥२४॥

विष्णुपत्नीं क्षमां देवीं माधवीं माधवप्रियाम् ।
लक्ष्मीं प्रियसखीं देवीं नमाम्यच्युतवल्लभाम् ॥२५॥

महालक्ष्मी च विद्महे विष्णुपत्नी च धीमहि ।
तन्नो लक्ष्मीः प्रचोदयात् ॥२६॥

श्रीर्वर्चस्वमायुष्यमारोग्यमाविधाच्छेभमानं महीयते ।
धान्यं धनं पशुं बहुपुत्रलाभं शतसंवत्सरं दीर्घमायुः ॥२७॥

आरती श्री लक्ष्मीजी की

ओउम् जय लक्ष्मी माता, मैया जय लक्ष्मी माता ।
तुमको निशदिन सेवत, हर विष्णु धाता ॥ ओउम् ॥
उमा, रमा, ब्रह्माणी, तुम ही जग माता ।
सूर्य-चन्द्रमा ध्यावत, नारद ऋषि गाता ॥ ओउम् ॥
दुर्गा रूप निरंजनि, सुख-सम्पत्ति-दाता ।
जो कोई तुमको ध्यावत, ऋद्धि-सिद्धि धन पाता ॥ ओउम् ॥
तुम पाताल-निवासिनि, तुम ही शुभ दाता ।
कर्म-प्रभाव प्रकाशिनि, भवनिधि की त्राता ॥ ओउम् ॥
जिस घर में तुम रहती, तई सब सद्गुण आता ।
सब सम्भव हो जाता, मन नहीं घबराता ॥ ओउम् ॥
तुम बिन यज्ञ न होते, बरत न हो पाता ।
खान-पान का वैभव, सब तुमसे आता ॥ ओउम् ॥
शुभ-गुण-मन्दिर सुन्दर, क्षीरोदधि-जाता ।
रतन चतुर्दश तुम बिन, कोई नहीं पाता ॥ ओउम् ॥
महालक्ष्मीजी की आरती, जो कोई जन गाता ।
उर आनन्द समाता, पाप उतर जाता ॥ ओउम् ॥

**Sadgurudev
Sri Swami Sivanandaji**

**Gurudev
Sri Swami Chidanandaji**

Sri Swami Adhyatmanandaji

SIVANANDA ASHRAM, AHMEDABAD